

מראי מקומות, שיעור מאת הג"ר מרדכי קורנפלד שליט"א

יבמות נד. בגדר איסור נדה לבעלה, והעראה בנדה

נקודות שנידונו בשיעור זה:

- מה כוונת הירושלמי (שבת פ"ז ה"ב), שאי אפשר ללמוד נדה מאחות אב ואם לחייבה בהעראה מפני ש"אין חייבין עליה (יש גורסים : אלא) משום טומאה".
- האם איסור נדה ויולדת לבעלה הוא בגדר טומאה, או בגדר איסור?
- האם הנדה נקראת "ערוה", או לא?

1. גמ' יבמות נד., וז"ל, "אמר עולא מנין להעראה מן התורה שנאמר ואיש אשר ישכב את אשה דוה וגלה את ערותה את מקורה הערה מכאן להעראה מן התורה אשכחן נדה שאר עריות מנין וכ"ת נילף מנדה מה לנדה שכן מטמאה את בועלה אלא אתיא מאשת אח דכתיב ואיש אשר יקח את אשת אחיו נדה היא וכי אשת אחיו [לעולם] נדה היא אלא כנדה מה נדה בהעראה אף אשת אח בהעראה מה לאשת אח שכן בידו לרבות דאי בעי מקדש ואזיל כי אלפא אלא אתיא מאחות אב ואחות אם דכתיב וערות אחות אמך ואחות אביך לא תגלה כי את שארו הערה איכא למיפרך מה לאחות אב ואחות אם שכן איסור הבא מאליו מחדא לא אתיא תיתי [חדא] מתרתי מהי תיתי מאשת אח ואחות אב ואחות אם מה להנך שכן אסורין משום שאר אלא תיתי מנדה ואחות אב ואחות אם מה להנך שכן איסור הבא מאליו אלא תיתי מנדה ואשת אח דמאי פרכת מתקיף לה רב אחא בריה דרב איקא מה לנדה ואשת אח שכן אין להם היתר בחיי אוסרין תאמר באשת איש שכן יש לה היתר בחיי אוסרה אמר ליה רב אחא מדפתי לרבינא אטו נדה ואשת אח בחיי אוסרין הוא דאין להם היתר אבל לאחר מכאן יש להם היתר נדה ביומי תליא מילתא אשת אח בבנים תליא רחמנא אלא פריך הכי מה לנדה ואשת אח שכן אין אוסרין מתירן תאמר באשת איש שאוסרה מתירה אלא אמר ר' יונה ואיתימא רב הונא בריה דרב יהושע אמר קרא כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו הנפשות העושות הוקשו כל העריות כולן לנדה מה נדה בהעראה אף כל בהעראה."

ורש"י שם, וז"ל, "שכן בידו. של אדם לרבות נשים הרבה על אחיו באיסור אשת אח: שכן איסורן משום שאר. ותפשוט כל האסורות משום שאר אבל אשת איש דלאו משום שאר מנא תיתי: בחיי אוסרין. כל זמן שאדם חי והיא שופעת וכן אשת אח אין היתר בחיי אחיו שאפילו הוא מגרשה אסורה לזה אשת איש יש לה היתר בחייו על ידי גט:"

ותוס' שם ד"ה שכן בידו לרבות, וז"ל, "וא"ת דבקדושין פרק האומר (דף סז:): בעי למילף כל העריות דלא תפסי בהו קידושין מאחות אשתו וקאמר התם בשלמא כולהו אתיין והיכי אתיין הא איכא למיפרך מה לאחות אשה שכן בידו לרבות וי"ל דבלאו הכי פריך שפיר אי"נ דדוקא באשת אח חשיב יש בידו לרבות לחומרא שכן יש בידו לרבות איסור על אחרים אבל מה שבידו לרבות על עצמו לא חשיב פירכא."

2. ירושלמי שבת פרק ז' הלכה ב', וז"ל, "התיב ר"א והכתיב (שם כ) ערות אחות אמך ואחות אביך לא תגלה כי את שארו הערה. אי"ל לצורך יצאת לידון בערייה. אי"ל והכתיב (שם) ואיש אשר ישכב את אשה דוה וגילה את ערותה את מקורה הערה. אי"ל לצורך יצאת לידון בה את המערה כגומר שלא תאמר הואיל ואין חייבין

עליה משום טומאה לא נעשה בו את המערה כגומר לפום כן צריך מימר חייב על כל אחת ואחת אמר ליה והכתיב (שם) ואיש אשר ישכב את דודתו ערות דודו גילה אמר ליה לצורך יצאה לידון בערירי הכתיב (שם) ואיש אשר יקח את אשת אחיו נדה היא. אמר ליה לצורך יצאה לידון בערירי."

וקרבן העדה שם ד"ה ואין חייבין עליה משום טומאה (מופיע להלן)

וגליון הש"ס שם, וז"ל, "צ"ל אלא משום טומאה וכן הוא בירושלמי סנהדרין שם ובפ"מ ועיין תוס' ב"ק דף יא. ד"ה דאין ודו"ק."

3. תוס' ב"ק יא. ד"ה דאין מקצת שליא בלא ולד, וז"ל, "וא"ת לר"א דאמר חוששין משום דאין מקצת שליא בלא ולד אבל אם היה מקצת שליא בלא ולד לא היתה חוששת ה"ד אי ברה"ר אפי' בחד ספיקא מטהרי' ואי ברה"י אפי' בספק ספיקא נמי טמא דהא תנן (טהרות פ"ו מ"ד) כל ספיקות שאתה יכול להרבות ברה"י אפי' ספק ספיקא טמא וי"ל דשמעתין איירי לענין לאוסרה לבעלה."

4. שב שמעתתא, שמעתתא א' פרק י"א, וז"ל,

כן כל טומאה דלהבא הו"ל רגלים לדבר, משא"כ טומאה דלמפרע בשעת הספק ליכא רגלים לדבר וכמ"ש תוס' פרק כשם, ומש"ה במקוה שנמדד כו' צריכין אנו לטעמא דתרתני לריעותא גם ברשות היחיד כיון דהיא טומאה דלמפרע והיא קילא, ומשום דאינו דומה לסוטה דהתם רגלים לדבר וכמו כן כל טומאה דלהבא

וכמ"ש, וכיון דטעמא דלמפרע לא מטמא לאו מצד גזירה אלא משום קילותא דלמפרע דליכא רגלים לדבר, מש"ה חזרו והקשו מרשות הרבים גבי תרומה וקדשים ותו ליכא לתרץ משום דהוא למפרע דהשתא דטהור ברשות הרבים בטומאה דלהבא דרגלים לדבר מכל שכן למפרע דליכא רגלים לדבר, ולזה תירצו דבחד צד למפרע חמירא ומשום דלהבא אין כאן צד טומאה כלל מה שאין כן למפרע שהרי לפנינו ודאי טמאה עכשיו:

ותו לא קשה מידי מה שהקשה במשנה למלך לשיטת הרב המנהיר דלמה הוצרכו לומר בטעמא דרבי שמעון משום דסוטה רגלים לדבר וגבי מקוה ליכא, ותיפוק ליה דמקוה הוי ליה טומאה דלמפרע ולא ילפינן מסוטה אלא להבא דלפי מה שכתבתי הא דלמפרע לא ילפינן לטמא אינו אלא משום דסוטה רגלים לדבר והוא הדין כל טומאה דלהבא מה שאין כן למפרע ליכא רגלים לדבר, ואם כן היינו הך דקאמר מה סוטה שכן רגלים לדבר, ורבנן נמי סברי דלא ילפינן למפרע ומשום דסוטה רגלים לדבר, וה"ה כל טומאה דלהבא אבל למפרע ליכא רגלים אלא דטעמא דרבנן ברה"ר וגם ברה"י משום תרתני לריעותא הוא וכמ"ש הרב המנהיר ודוק."

"ולפי מ"ש תוספות פרק כשם דף כ"ח ד"ה אינו דין שעשה בו ספק כודאי ז"ל אבל הא איכא למיתמה אמאי לא פרכינן מה לסוטה שכן רגלים לדבר שהרי קינא לה ונסתרה כדפריך לעיל בריש פרק דף ב', ואין לומר משום דלעיל מיירי בטומאה דבתר קינוי וסתירה דמהימן עד אחד התם ודאי איכא רגלים לדבר אבל הכא ילפינן מסתירה דבתר קינוי גרידא דליכא למפרך שכן קינא לה דקינאי לא חשיב רגלים בלא סתירה, דהא בריש מסכת נדה דמייתי התם מקוה שנמדד ונמצא חסר כל הטהרות שנעשו על גבה בין ברשות הרבים בין ברשות היחיד טמא ר' שמעון אומר ברה"ר טהור ברה"י תולין ושניהם לא למדוה אלא מסוטה, רבנן סברי כי סוטה מה סוטה ספק ועשאו כודאי אף כו' ופריך אי מסוטה מה סוטה טמא ודאי הכא נמי טמא ודאי יא הכי השתא התם רגלים לדבר שהרי קינא לה ונסתרה הכא מאי רגלים לדבר איכא, אלמא אף על גב דמסתירה דבתר קינוי יליף כי הכא פריך ואמאי לא פריך הכא, וי"ל דסתירה ע"י קינוי בסוטה הוי כספק מגע שרץ שהרי בלא קינוי לא היה שום ספק בסתירה גרידא דלא נחשדו על העריות הלכך קינוי גורם הספק והכי פירש במס' נדה התם גבי סוטה וספק שרץ הרי ריעותא דהיינו השרץ והבועל קמן אצל הטהרות והאשה, אבל גבי מקוה קודם טבילה לא ראינו שום ריעותא דאיכא לספוקי על ידו ולעיל סוף פ"ק קודם העדאת עדים לא היה שום ריעותא עכ"ל:

והיינו נמי טעמא דנדה אינה מטמאה למפרע ולא ילפינן מסוטה משום דלא ילפינן מסוטה אלא טומאה דלהבא דהוי ליה רגלים לדבר שהשרץ לפנינו וכמו בסוטה דהבועל קמן וכמו

5. אתון דאורייתא אות כ"א, וז"ל,

"והתוס' בב"ק ד"א ע"א ד"ה דאין כתבו וז"ל וא"ת ולר"א דאמר חוששין משום דאין מקצת שליא בלא וולד אבל אם ה"י מקצת שליא בלא וולד לא הית' חוששת היכי דמי אי ברה"ר אפי' בחד ספיקא מטהרי ואי ברה"י אפי' בספק ספיקא נמי טמא דהא תנן כל ספיקות שאתה יכול להרבות ברה"י אפי' בס"ס טמא וי"ל דשמעתין איירי לענין לאוסרה על בעלה עכ"ל ומבואר בזה דאיסור יולדת לבעלה איננו משום טומאה רק איסור גרידא הוא כשאר איסורי תורה וע"כ לא שייך בי' הא דס"ס ברה"י ספיקו טמא ופשוט דה"ה דנדה וזבה לבעליהן אינו טומאה רק איסור דנדה וזבה ויולדת כלהו בני חדא ביקתא אינון ע' רמב"ם ה' איסורי ביאה כ"ה ה"ב ועיין בס' שב שמעתתא שמעתתא א' פ"ב שדקדק ג"כ כלל זה מדברי התוס' הנ"ל ותמה על שו"ת זכרון יוסף ס"י ע' שמפלפל לומר דנדה לבעלה אסורה אפי' היכא דאיכא ס"ס מטעמא דס"ס ברה"י קי"ל דאפי' אתה יכול להרבות כמה ספיקות טמא עש"ה:

ואולם יש לי להעיר על זה לעני"ד מש"ס יבמות דע"ה ע"א דפריך דל"ל תרי קראי למתוסר כפורים דזב דיוולדת שאסורין בקדשים ומשני דצריכי דאי כ' רחמנא ביולדת ה"א דווקא יולדת משום דמרובה טומאתה (שמונים יום) אבל בזה אימא לא ואי כ' רחמנא בזב ה"א דווקא זב דלא הותר מכללו אבל יולדת אימא לא קמ"ל וברש"י כ' יולדת הותרה מכללה שרואה דם וטהורה לבעלה אבל זב לא הותר מכללו דכל כמה דלא פסיק טמא עכ"ל ואי נימא דאיסורה לבעלה איננו משום טומאה אי"כ אין זה הותר מכללו כלל כיון דאיסורה בקדשים משום טומאה הוא (שהאיסור בקדשים הוא דבר כללי בכל הטמאים שאסורים במעשר תרומה וקדשים ובביאת מקדש ויולדת אחת מהם והאיסור מפאת הטומאה הוא ולענין זה הרי הוא דאמרי' דס"ס ברה"י ספיקו טמא דהיינו שנחשב טמא לענין שאסור באכילת קדשים ובכל הנ"ל) וא"כ הרי השם טומאה לא הותר בשום מקום דבמה שהותרה לבעלה הרי לא הותר השם טומאה כלל כיון דגם איסורה לבעלה איננו מפאת הטומאה כלל ועל כרחך דאיסורה לבעלה נמי משום טומאה הוא כמו איסורה בקדשים וע"כ יולדת שמתרת לבעלה שפיר חשיבא הותרה מכללה ושפיר קילא טומאתה לגבי זב שלא הותרה טומאתו מכללה משא"כ ביולדת ודו"ק היטב. וראה דרש"י דיבמות הנ"ל דייק לכתוב דיוולדת הותרה מכללה

שרואה דם וטהורה לבעלה ולא כ' שמתרת לבעלה וכיוון בזה לבאר דעצם הטומאה הותרה מכללה דבזמן היותה אסורה לבעלה אזי איננו איסור לבד רק טומאה והרי היא אז טמאה לבעלה לא לבד אסורה ובימי דם טוהר נהפך הוא דאז היא טהורה לבעלה וע"כ שפיר חשיבא הטומאה הותרה מכללה במה שאיננה בימי דם טוהר לגבי בעלה שהרי בימי דם טוהר איננה טמאה לבעלה רק טהורה וכן ממ"ש רש"י אבל זב כל כמה דלא פסיק טמא מוכח להדיא כן שהרי בזב הטומאה הוא טומאה ממש לא איסור וא"כ מוכח דלהיפוך ביולדת יש הפסק אל הטומאה במה שמתרת לבעלה בימי דם טוהר וא"כ על כרחך דאיסורה לבעלה בזמן האיסור מפאת טומאה היא וכנ"ל ודו"ק כי הערה נכונה היא בעזה"י: ועיין עוד בירושלמי שבת פ"ז ה"ב דפריך התם דלמה יצאת נדה מכלל עריות לכתוב בה דין הערה הא מצינן למילפה משאר עריות ומשני שלא תאמר הואיל ואין חייבין עלי' אלא משום טומאה לא נעשה בה את המערה כגומר עכ"ל ומבואר בזה ג"כ דנדה לבעלה היא טומאה לא איסור וכבר העיר בזה בגליון שם וכ' לעיין בתוס' ב"ק הנ"ל

אולם הקרבן עדה שם גרס שלא תאמר הואיל ואין חייבין עלי' משום טומאה וכו' ופי' וז"ל הואיל ואין חייבין על הנדה משום טומאה פי' משום ערוה אלא משום נדה הילכך ה"א דלא ילפינן לה משאר עריות ומש"ה איצטרך למיכתב גבי נדה עכ"ל וכוונתו נראה דערוה קרי לה בירושלמי טומאה על דרך המבואר בש"ס דידן יבמות ד"א ע"א צרת סוטה אסורה מ"ט טומאה כחי' בה כעריות ע"ש ולפי דבריו יש ג"כ חידוש בירושלמי הנ"ל דנדה לא מיקרי ערוה רק איסור גרידא ונ"מ לענין יהרג ואל יעבור ולענין אין דשבי"ע פחות משנים וכבר דיברו האחרונים מספק זה והעירו מתוס' גיטין ד"ב ע"ב ד"ה הוי דמוכח מדבריהם דנדה לא חשיב דשבי"ע ומדברי הב"י יו"ד ס"י קצ"ה דמבואר שם להיפוך דחשיבא ערוה לענין יהרג ואל יעבור עש"ה. אולם מדברי הירושלמי הנ"ל לפי פי' הק"ע הנ"ל לא ראיתי מי שהעיר ויש להעיר עוד בזה מש"ס גיטין ד"ו ע"ב כל המטיל אימה יתירה בתוך ביתו לסוף הוא בא לידי ג' עבירות גילוי עריות ושפיכות דמים וחילול שבת ופירש"י ד"ה גילוי עריות כשמגיע זמן טבילתה בעת צינה והיא יריאה לומר לא טבלתי ומשמשתו נדה עכ"ל ומוכח דנדה מיקרי ערוה מדקרי ל"י הש"ס גילוי עריות.

6. משנה נגעים פרק י"ד משנה ג', וז"ל, "ביום השביעי מגלח תגלחת שניה כתגלחת הראשונה כבס בגדיו וטבל טהור מלטמא כשרץ והרי הוא טבול יום אוכל במעשר

העריב שמשו אוכל בתרומה הביא כפרתו אוכל בקדשים נמצאו ג' טהרות במצורע וג' טהרות ביולדת.

ואליהו רבה שם (מופיע להלן)

7. תוס' יבמות ב. ד"ה ואחות אשתו, וז"ל, "אין להקשות דנדה תאסר ליבם אע"פ שמטהרה אח"כ כמו אחות אשתו שאין מתייבמת אפי' מתה אשתו אחרי כן דלא דמי דאחות אשה ושאר עריות האיסור עומד על היבם טפי משאר בני אדם אבל נדה לכ"ע אסירא ואפילו בנדתה."

8. קובץ הערות סימן א' אות א' (מופיע להלן)

9. רשב"א ח. ד"ה רבא דאמר, וז"ל, "רבא דאמר ערוה לא צריכה קרא לית ליה היקשא דר' יונה בהא, דר' יונה גופיה לא אמר בריש פרק הבא על יבמתו אלא לגבי העראה ולית ליה נמי הואיל דעולא."

10. מגיד משנה הלכות אישות פרק א' הלכה ד', וז"ל, "ומכל מקום דע שאף לדעת רבינו אין בכלל לאו זה העובדת כו"ם שבפירוש נזכר בכתוב בבנות ישראל ומבואר זה בגמרא ונתבאר בדברי רבינו פרק שנים עשר מהלכות איסורי ביאה ואל תתמה היאך תהיה הישראלית ביאתה בזנות בלאו והעובדת כו"ם מדברי סופרים לפי שאיסור העריות היא בגזירה ודבר שאין לו טעם בכל פרטיו והנה תראה שאם חמותו היא בסקילה ואם אמו מדברי סופרים בלבד ונדות היא בישראלית מן התורה בכרת ובעובדת כו"ם אין נדות כלל אלא מדברי סופרים. והוצרכתי לכתוב זה מפני שראיתי ה"ר משה הכהן ז"ל שהבין מדברי רבינו שאף העובדת כו"ם בכלל לאו זה והקשה עליו ממה שאמר במסכת עבודה זרה וכבר נתבאר פרק י"ב מהלכות איסורי ביאה מה שרבינו סובר בזה."

11. גיטין ו:, וז"ל, "אמר רב יהודה אמר רב כל המטיל אימה יתירה בתוך ביתו סוף הוא בא לידי שלש עבירות גילוי עריות ושפיכות דמים וחילול שבת."

ורש"י שם ד"ה וגילוי עריות, וז"ל, "כשמגיע זמן טבילתה בעת צינה והיא יראה לומר לא טבלתי ומשמשתו נדה."

12. בית יוסף יו"ד סימן קצ"ה אות י"ז, וז"ל, "וכתב עוד בתרומת הדשן (סי' רנב) בשם גדול אחד דאשה [נדה] חולה ובעלה רופא אסור למשש לה הדפק ונראה מדבריו שאפילו בשאין רופא זולתו אסור וגם בתשובות להרמב"ן סימן קכ"ז אסר לבעל למשש דפק אשתו נדה ואע"פ שלשון השאלה היה בשיש שם רופאים אחרים אלא דבעלה ניחא לה משום דמזומן תדיר נראה דלמאי דאסר לא שני לן בין יש שם רופאים אחרים לאינם ומיהו אם החולי מסוכן ואין שם רופאים משמע קצת מדבריו דשרי משום פיקוח נפש אלא דאיכא למימר דלטעמיה אזיל (בהשגות על סה"מ ל"ת שנג) דסבר דנגיעת נדה אינה אסורה אלא מדרבנן אבל להרמב"ם (סה"מ שם, והל' איסורי"ב פכ"א ה"א) דנגיעת ערוה אסורה מן התורה הכא אע"פ שיש בו פיקוח נפש אפשר דאסור משום דהוי אביזרא דגילוי עריות וצ"ע."

13. תוס' סוטה ז. ד"ה נדה שהיא בכרת בעלה נאמן עליה, וז"ל, " תימה דמשמע בפרק אין מעמידין (ע"ז דף לו:) דיחוד דעריות דאורייתא אם כן יחוד דנדה מנלן דשרי ויש לומר דוקא יחוד דעריות דאין להן היתר דומיא דבן עם אמו אסרה תורה אבל נדה לא."

14. תורת כהנים, קדושים פרק י"ב ברייתא ב' (מופיע להלן)

מספר 2 - קרבן העדה

ל"א הואיל ואין
חייבין על שאר עריות משום
טומאה שיהיה הבעל טמא כמו
בגדה שמטמאה את זועלה לכך איננו צריכין באחותו :

ג נמצאו שלש טהרות
במצורע ושלש טהרות
ביוֹלדת. שלש טהרות
במזורע הן מה שטהור
מלטמא צביאה ומה
שטהור בהערב שמשו
לתרומה ומה שטהור
בהנאת כפרתו לקדשים.
שבשלשתן כתוב וטהר
שנאמר ורחץ במים וטהר
ואחר שבעת ימים נאמר
ורחץ את בשרו במים וטהר
שהוא לתרומה ואחר
כפרתו נאמר וכפר עליו
הכהן וטהר. וג' טהרות
ביוֹלדת מה שטהורה
לבעלה אחר שבעה לזכר
ואחר שבועיים לנקבה ומה
שטהורה אחר מ' לזכר
ואחר פ' לנקבה לתרומה
כשהעריב שמשא ומה
שטהורה אחר כפרתה
לקדשים. טהורה לבעלה
נאמר תשב בדמי טהרה
ולתרומה ילפינן כל מחוסר
כפרה מובא השמש וטהר
ושאוללין בהערב שמש
ולקדשים כתיב וכפר עליה
וטהרה. אבל אוכל במעשר
לא חשיב ללא כתיב ביה
וטהר דמעשר כחולין
והלכך לא חשיב ללא
מזורע ויולדת דאיתנהו
בהו הנך ג' טהרות דאמרן
דכתיב בהו וטהר אבל זכ
חבה לימ בהו ללא ב'
טהרות לתרומה ולקדשים:

(א) ריש מילחין. תודיה ואחות אשה. וכו'. דנדה לא
 דמי נאחות אשה. דאסורה לכל. ואפילו בנדתה.
 משמע בפסחים. דבת יבוס היא וכו' עכ"ל. ובראש מצואר
 זה. בלשון. ועוד. דאפילו בשעת נדחה. משמע בפסחים
 וכו' ובתירוך הראשון. דלא דמי נאחות אשה. כוונתם לחלק.
 רק לענין נאסרה עליו שעה אחת. דאינה אסורה עולמית
 בנדה. אף שאם בא עליה בנדתה לא קנאה. ואח"כ הוסיפו
 עוד. דאפילו בשעת נדחה קנאה. ולתירוך הראשון. דאם
 בא עליה בשעת נדחה. לא קנאה. ל"ל דבשעת נדחה. יש
 עליה ג"כ איסור אשת אח. ואין עליה זיקה. ומ"מ לא
 אמרינן בה. נאסרה עליו שעה אחת. אסורה עולמית. משום
 דלא דמי נאחות אשה. דאסורה לכל. וקשה דמה בכך. דלא
 דמי נאחות אשה. הא אין פשיצין על ההיקש. והוקשו כל
 העריות זל"ז. והרי לענין תפיסת קידושין בנדה. אילטריך
 קרא בס"פ האומר. ולא מהני הכ טעמא. דלא דמי נאחות
 אשה. ועוד. דהא רבא קאמר. ערוה גופא לא לריכה קרא.
 דאין עדלית שיש בה כרת. והאי טעמא איכא גם בנדה.
 גם עיקר חילוקם. דנדה אסורה לכל. לריך ביאור. איזה
 טעם יש בזה:

מספר 14 - תורת כהנים, קדושים פרק י"ב ברייתא ב' ופירוש הראב"ד שם

ב ונלה את ערותה את מקורח הערה מניד הכתוב שעשה בה את המערה בנומר * אין לי אלא נדה שעשה בה את המערה בנומר * שאר כל העריות מנין * אמרת מה נדה שחייבין על זדונה כרת ועל שננתה חטאת עשה בה את המערה בנומר אף כל ערוה שחייבין על זדונה כרת ועל שננתה חטאת נעשה בה את המערה בנומר * לא אם אמרת בנדה שיש בה טומאה לפיכך עשה בה את המערה בנומר האמר בשאר כל העריות שאין בהם טומאה לפיכך לא עשה בהן את המערה בנומר ת"ל כי את שארו הערה * הרי את מבנין אב מבינין שניהם לא ראי נדה כראי אחות אב ולא ראי אחות אב כראי נדה * הצד השוה שבהן ערוה שחייבין על זדונה כרת ועל שננתה חטאת ועשה בה את המערה בנומר אף כל ערוה שחייבין על זדונה כרת ועל שננתה חטאת נעשה בה את המערה בנומר :

פירוש הראב"ד

(ב) ולא כחי חטות אב ואחות
חס כחאי נדה דהנך חיסוקין משום ערוה מה שאין כן בנדה: הלך השוה שבהן
שהן ערוה שחייבין על זדונם כרת ונזימות פרק הגא על יצמתו [נד]. פריך על
הלך השוה הזה מה להנך שכן חיסוק הגא מאליו מה שאין כן בחיסוקין הגאים
משמת חטות ואחיא ליה מדר' יונה דחיי הוקשו כל הערוה לנדה וכו'.
ואיפשר דהאי לא מניחא ליה חיסוק הגא מאליו ומשום הכי לא פריך: